

กวด. 4

5 ส.ค. 62

13.50

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

รหัสเรื่อง : ส31874

รับที่ : 59395/62

วันที่ : 05 ส.ค. 62 เวลา: 13:50

ที่ กต ๐๗๐๔/๖๗๔

กระทรวงการต่างประเทศ

ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๔๐๐

๒ สิงหาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ผลการประชุมเวทีซีโอริเริ่มสายแถบและเส้นทาง ครั้งที่ ๒

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๑๔๐๕๓ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๒. แฉลงการณ์ร่วมการประชุมผู้นำโต๊ะกลมของการประชุมเวทีซีโอริเริ่มสายแถบและเส้นทาง ครั้งที่ ๒ พร้อมคำแปลอย่างไม่เป็นทางการ

๓. ตารางติดตามผลการประชุม

ตามหนังสือที่อ้างถึง คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๒ เห็นชอบในหลักการต่อร่างแฉลงการณ์ร่วมการประชุมผู้นำโต๊ะกลมของการประชุมเวทีซีโอริเริ่มสายแถบและเส้นทาง (Belt and Road Forum for International Cooperation – BRF) ครั้งที่ ๒ ตามที่กระทรวงการต่างประเทศเสนอความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการต่างประเทศขอเสนอเรื่อง ผลการประชุมเวทีซีโอริเริ่มสายแถบและเส้นทาง ครั้งที่ ๒ และแฉลงการณ์ร่วมการประชุมผู้นำโต๊ะกลมของการประชุมดังกล่าว มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบและพิจารณาอบหมายส่วนราชการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับบริหารราชการกระทรวงการต่างประเทศ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๒ เห็นชอบในหลักการต่อร่างแฉลงการณ์ร่วมการประชุมผู้นำโต๊ะกลมของการประชุมเวทีซีโอริเริ่มสายแถบและเส้นทาง ครั้งที่ ๒ ตามที่กระทรวงการต่างประเทศเสนอ ทั้งนี้ หากมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนร่างแฉลงการณ์ร่วมฯ ในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญและไม่ขัดกับหลักการที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบไว้ ให้กระทรวงการต่างประเทศดำเนินการได้ โดยให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบภายหลัง พร้อมชี้แจงเหตุผลและประโยชน์ที่ไทยจะได้รับจากการปรับเปลี่ยนดังกล่าว

๑.๒ จีนได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเวทีซีโอริเริ่มสายแถบและเส้นทาง ครั้งที่ ๒ ภายใต้หัวข้อ “ซีโอริเริ่มสายแถบและเส้นทาง: สร้างอนาคตที่สดใสยิ่งขึ้นร่วมกัน” (Belt and Road Cooperation: Shaping a Brighter Shared Future) และการประชุมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ระหว่างวันที่ ๒๕ - ๒๗ เมษายน ๒๕๖๒ ณ กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งมีผู้นำจาก ๓๘ ประเทศ ผู้แทนพิเศษจาก ๗ ประเทศ กรรมการผู้จัดการกองทุนการเงินระหว่างประเทศ และเลขาธิการสหประชาชาติเข้าร่วม โดยในส่วนของไทย นายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าคณะผู้แทน พร้อมด้วยนายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการ

/ กระทรวง ...

กระทรวงการต่างประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ เข้าร่วมการประชุม

๒. เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เรื่องนี้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จึงเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี ตามนัยมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ และเพื่อมอบหมายส่วนราชการต่าง ๆ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

๔.สาระสำคัญ ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย

๔.๑ การประชุมระดับสูงของ BRF ครั้งที่ ๒ จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๒

โดยมีนายสี จิ้นผิง ประธานาธิบดี เป็นประธานในพิธีเปิดการประชุม และนายหาน เจิ้ง รองนายกรัฐมนตรี คนที่ ๑ ของจีน เป็นประธานการประชุมหารือเต็มคณะ โดยประธานาธิบดีจีนได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ข้อริเริ่ม สายแถบและเส้นทาง (Belt and Road Initiative – BRI) จะสร้างโอกาสความร่วมมือที่เปิดกว้างและนำไปสู่ ความมั่งคั่งร่วมกัน ส่งเสริมให้ความร่วมมือภายใต้ BRI ยึดหลักระบบพหุภาคีและผลประโยชน์ร่วมกัน การพัฒนา สีเขียว การขจัดปัญหาคอร์รัปชัน การปฏิบัติตามมาตรฐาน และส่งเสริมความยั่งยืนในทุกมิติ รวมทั้งด้านการเงิน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพสูงและยั่งยืน การมีส่วนร่วมของสถาบันการเงินภายในและระหว่างประเทศ การสนับสนุนการเปิดตลาดการค้า การส่งเสริมความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม การเกษตร สาธารณสุข และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทั้งนี้ จีนมุ่งมั่นที่จะปฏิรูปประเทศต่อไปและจะเปิดตลาดการลงทุน แก่ต่างชาติ ส่งเสริมการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา นำเข้าสินค้าและบริการมากขึ้น รวมทั้งส่งเสริมการประสาน นโยบายเศรษฐกิจกับนานาประเทศ พร้อมนี้ ผู้นำอื่น ๆ ได้เสนอวิสัยทัศน์ที่ไปในทิศทางเสริมสร้าง BRI และเน้น ประเด็นการเชื่อมโยงการพัฒนาอย่างยั่งยืนและมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง

๔.๒ นายกรัฐมนตรีกล่าวต่อที่ประชุมในฐานะประธานอาเซียนว่าหลักการของอาเซียน สอดคล้องกับหลักการของ BRI ที่เน้นการส่งเสริมความร่วมมือที่สร้างสรรค์เพื่อความเจริญรุ่งเรือง สันติภาพ และอนาคตร่วมกัน รวมทั้งการให้ความสำคัญต่อหลักการความเท่าเทียม การเคารพกฎระเบียบพหุภาคี และเห็นว่าการเชื่อมโยงเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาและการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยไทย ให้ความสำคัญกับความเชื่อมโยงด้านนโยบาย โครงสร้างพื้นฐาน กฎระเบียบ ดิจิทัล และประชาชน ตลอดจน เสนอให้เร่งรัดการดำเนินการตามแผนแม่บทของอาเซียนและแผนแม่บท ACMECS รวมทั้งแสวงหาแหล่งเงินทุน ที่ยั่งยืนเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพสูง

๔.๓ การประชุมผู้นำโต๊ะกลมของ BRF ครั้งที่ ๒ จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๒

โดยประธานาธิบดีจีนในฐานะประธานการประชุม ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า BRI เป็นเวทีที่เปิดโอกาสให้ประเทศ ต่าง ๆ มาร่วมมือกันเพื่อส่งเสริมความเชื่อมโยงในทุกมิติ โดยจีนเน้นการส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่มี คุณภาพสูง ทั้งนี้ การประชุมแบ่งออกเป็น ๓ ช่วง ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้เข้าร่วมและกล่าวถ้อยแถลงในการประชุม ในช่วงที่ ๑ และมอบหมายให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเป็นผู้แทนเข้าร่วมประชุมในช่วงที่ ๒ และ ๓

๔.๓.๑ ในการประชุมช่วงที่ ๑ ภายใต้หัวข้อ “การส่งเสริมความเชื่อมโยงเพื่อแสวงหา ช่องทางใหม่สำหรับการเติบโต” นายกรัฐมนตรีกล่าวถึงบทบาทของไทยในการขยายและยกระดับความเชื่อมโยง ภายในประเทศกับภูมิภาคและโลก โดยเฉพาะการอาศัยเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เป็นฐานสำหรับ

การเชื่อมโยงหลายรูปแบบ พร้อมทั้งเสนอให้ BRI เน้นการส่งเสริมศักยภาพของภาคธุรกิจ การอำนวยความสะดวกด้านการค้า การลงทุน การเร่งรัดการเชื่อมโยงทางดิจิทัล รวมถึงการจัดตั้งแหล่งเงินทุนที่ยั่งยืนและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทั้งนี้ โครงการรถไฟความเร็วสูงเชื่อม ๓ สนามบินถือเป็นความสำเร็จแรกของความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างจีนกับญี่ปุ่นในประเทศที่สาม โดยเป็นตัวอย่างที่ดีของความร่วมมือที่ควรส่งเสริมให้เกิดการขยายผลในวงกว้าง

อนึ่ง ผู้นำอื่น ๆ มีความเห็นที่สอดคล้องกับประธานาธิบดีจีนว่าการส่งเสริมความเชื่อมโยงด้านโครงสร้างพื้นฐานจะนำมาซึ่งโอกาสและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และแสดงความพร้อมที่จะร่วมมือกับจีนในการพัฒนาโครงการความเชื่อมโยงที่มีคุณภาพสูงที่ปฏิบัติได้จริง มีแหล่งเงินทุนรองรับ และมีส่วนส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศที่เข้าร่วม โดยเห็นพ้องกันว่าความร่วมมือ BRI ควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของการปรึกษาหารือกัน การเปิดกว้างและครอบคลุม เคารพกฎระเบียบ มาตรฐาน และการเคารพซึ่งกันและกัน ในขณะที่กรรมการผู้จัดการกองทุนการเงินระหว่างประเทศย้ำความสำคัญของเศรษฐกิจและเทคโนโลยีดิจิทัล การส่งเสริมการค้าเสรีและการพัฒนาทักษะของแรงงาน

๔.๓.๒ ในการประชุมช่วงที่ ๒ เป็นการหารือระหว่างรับประทานอาหารกลางวันภายใต้หัวข้อ “การส่งเสริมการสอดประสานด้านนโยบายและสร้างความเป็นหุ้นส่วนที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้น” และการประชุมช่วงที่ ๓ ภายใต้หัวข้อ “การส่งเสริมการพัฒนาสีเขียวและยั่งยืนที่สามารถนำไปปฏิบัติร่วมกับวาระสหประชาชาติ ค.ศ. ๒๐๓๐” โดยนายกรัฐมนตรีได้มอบหมายให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเป็นผู้แทนเข้าร่วมการประชุม ซึ่งที่ประชุมเน้นความสำคัญของความร่วมมือบนพื้นฐานของการหารือกันอย่างกว้างขวาง ความพยายามและผลประโยชน์ร่วมกัน ส่งเสริมความร่วมมือภายใต้ BRI และความเชื่อมโยงระหว่างนโยบายการพัฒนา กับ BRI การยึดมั่นในความโปร่งใส การค้าเสรี ระบบพหุภาคี และการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน รวมทั้งให้ความสำคัญต่อการพัฒนาสีเขียวโดยใช้หลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเชื่อว่าการดำเนินการภายใต้ BRI จะมีส่วนสนับสนุนการบรรลุวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ ของสหประชาชาติ

๔.๓.๓ ที่ประชุมผู้นำได้ตกลงได้ให้การรับรองแถลงการณ์ร่วมของการประชุม BRF ครั้งที่ ๒ ซึ่งเป็นเอกสารที่ไม่มีผลผูกพันทางกฎหมาย โดยแถลงการณ์ร่วมดังกล่าวได้กำหนดทิศทางความร่วมมือภายใต้ BRI ใน ๕ มิติ ได้แก่ (๑) ความเชื่อมโยงทางนโยบาย (๒) ความเชื่อมโยงด้านโครงสร้างพื้นฐานทุกมิติ (๓) การส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน (๔) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของความร่วมมือให้ปฏิบัติได้จริงและมีผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม (๕) การพัฒนา การแลกเปลี่ยนระดับประชาชนในมิติต่าง ๆ โดยมีสาระที่ไม่แตกต่างจากร่างแถลงการณ์ร่วมฯ ที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบแล้วเมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๒ แต่มีการปรับให้สั้นลง โดยนำรายชื่อโครงการต่าง ๆ ไปใส่ในภาคผนวกแทน และมีการเน้นย้ำหลักการต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางความร่วมมือในอนาคต ได้แก่ หลักการการเปิดกว้างและครอบคลุม ความโปร่งใส การต่อต้านการคอร์รัปชัน การเคารพกฎระเบียบ มาตรฐาน และกฎหมายระหว่างประเทศ การส่งเสริมระบบพหุภาคี การค้าเสรี และการรักษาสันติภาพ ดั่งรายละเอียดปรากฏตาม สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๔.๔ การประชุมเวทีกลุ่มย่อย จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๒ เป็นการประชุมระดับรัฐมนตรีและผู้บริหารระดับสูงขององค์การระหว่างประเทศจำนวน ๑๒ เวที เพื่อระดมความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมความเชื่อมโยงในมิติต่าง ๆ อาทิ ด้านนโยบายการพัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน ดิจิทัล เศรษฐกิจ การค้า การจัดหาแหล่งเงินทุน และความเชื่อมโยงระดับประชาชน โดยมีผู้เข้าร่วมกว่า ๕,๐๐๐ คน จากกว่า ๑๕๐ ประเทศ ในส่วนของไทย มีผู้แทน ๑๐ หน่วยงานเข้าร่วม โดยเป็นผู้แทนระดับรัฐมนตรี ๔ หน่วยงาน

ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ นอกจากนี้ ยังมีผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ (สวทน.) กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) เข้าร่วมการประชุมด้วย โดยสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๔.๔.๑ เวทีความเชื่อมโยงทางนโยบาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เข้าร่วมการประชุมและกล่าวถ้อยแถลง โดยได้เน้นย้ำผลที่เป็นรูปธรรมของ BRI และเสนอแนวทางการดำเนินการของ BRI ๔ ข้อ ได้แก่ (๑) การคำนึงถึงความต้องการของแต่ละประเทศ (๒) การส่งเสริมระบบพหุภาคี การเปิดกว้างและระบบการค้าที่อิงระเบียบ (๓) การส่งเสริมความยั่งยืนเพื่อบรรลุวาระการพัฒนา ค.ศ. ๒๐๓๐ และ (๔) การส่งเสริมความเชื่อมโยงระหว่างนโยบายความเชื่อมโยงต่าง ๆ (Connecting the Connectivities) พร้อมทั้งแจ้งเรื่องความร่วมมือระหว่างไทย-จีน-ญี่ปุ่นในโครงการเชื่อม ๓ สนามบินใน EEC ซึ่งถือเป็นรูปแบบความร่วมมือที่เน้นการมีส่วนร่วม โดยเฉพาะความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน รวมทั้งการใช้หลัก 5 Ps ได้แก่ ประชาชน (People) ความเป็นหุ้นส่วน (Partnership) สันติภาพ (Peace) ความมั่งคั่ง (Prosperity) และ โลก (Planet) เป็นแนวทางในการดำเนินโครงการ BRI

๔.๔.๒ เวทีความเชื่อมโยงทางการค้า รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ได้เข้าร่วมการประชุมหารือในประเด็นเกี่ยวกับการค้าที่สำคัญ ดังนี้ (๑) การส่งเสริมการค้าแบบพหุภาคีและพหุภาคี ตลอดจนความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ซึ่งจีนมีบทบาทสำคัญในช่วงที่เศรษฐกิจโลกเกิดความผันผวนและสนับสนุนระบบการค้าพหุภาคี รวมทั้งการพิจารณาเปิดเสรีทางการค้ากับประเทศ BRI (๒) การพัฒนาการค้ารูปแบบใหม่ที่ใช้นวัตกรรมเป็นตัวขับเคลื่อน อาทิ การค้าสมัยใหม่ผ่านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์และระบบชำระเงินดิจิทัลเพื่อลดระยะเวลาและค่าใช้จ่ายในการทำธุรกรรม และ (๓) การพัฒนาสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ส่งเสริมให้จีนเข้าไปลงทุนในอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ขยายความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจและวิชาการ และแลกเปลี่ยนด้านการศึกษาและวัฒนธรรมระหว่างประเทศ BRI ด้วย

๔.๔.๓ เวทีความเชื่อมโยงทางโครงสร้างพื้นฐาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม เข้าร่วมการประชุมและกล่าวถ้อยแถลง โดยมุ่งเน้นความเชื่อมโยงอาเซียนกับไทยซึ่งสามารถเชื่อมต่อไปยังจีน รวมทั้งการพัฒนาระบบราง ในโอกาสนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมพร้อมด้วยนายจุ ญาย รองประธานคณะกรรมการพัฒนาและปฏิรูปแห่งชาติของสาธารณรัฐประชาชนจีน และนายบุนจัน สินทวง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงโยธาธิการและขนส่งแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้ลงนามบันทึกความร่วมมือระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย รัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ว่าด้วยการเชื่อมต่อเส้นทางรถไฟระหว่างหนองคาย-เวียงจันทน์ด้วย

๔.๔.๔ เวทีเส้นทางดิจิทัลสายใหม่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเข้าร่วมการประชุม และกล่าวถ้อยแถลงที่มุ่งเน้นความสำเร็จของการพัฒนาโครงการความร่วมมือด้านการเชื่อมโยงทางดิจิทัล และเชื่อว่าเส้นทางดิจิทัลสายใหม่จะกระจายความมั่งคั่งไปสู่ประเทศต่าง ๆ ผ่านการพัฒนาประเทศในทุกด้าน โดยเห็นว่ามีปัจจัยสำคัญในการพัฒนาด้านดิจิทัล ได้แก่ (๑) โครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลจะช่วยให้ประชาชนในประเทศสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม (๒) การพัฒนาบุคลากรด้านดิจิทัลให้สามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อตนเองและสังคมอย่างเต็มศักยภาพ (๓) การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาผสมผสานกับวัฒนธรรมเพื่อสร้างนวัตกรรมท้องถิ่นในกลุ่มผู้ประกอบการแบบ Startup (๔) การสร้างสภาพแวดล้อมที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรม เช่น การปรับปรุงกฎหมายและการให้

บริการของภาครัฐ และ (๕) การสร้างความเชื่อมั่นในเทคโนโลยีดิจิทัลด้วยการเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์

๔.๔.๕ เวทีเส้นทางนวัตกรรมสายไหม เลขาธิการ สวท. เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) รองอธิบดีกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ รวมทั้งผู้แทนจากภาคเอกชนได้เข้าร่วมการประชุม โดยรองอธิบดีกรมความร่วมมือระหว่างประเทศได้เป็นผู้แทนไทยกล่าวถ้อยแถลง เน้นย้ำการดำเนินงานตามความตกลงความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์และวิชาการไทย-จีนที่มีมากกว่า ๔๐ ปี โดยมีการแลกเปลี่ยนบุคลากรภายใต้คณะกรรมการร่วมว่าด้วยความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์และวิชาการไทย-จีน (ครท.) และความร่วมมือระหว่างกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของทั้งสองฝ่าย นอกจากนี้ เลขาธิการ วช. ได้กล่าวถ้อยแถลงเกี่ยวกับการจัดตั้งกระทรวงใหม่ของไทยเพื่อรวบรวมงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไว้ด้วยกันกับการอุดมศึกษา การวิจัย และนวัตกรรม และโครงการภายใต้ Digital Belt and Road Programme ที่ไทยให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก

๔.๔.๖ เวทีเส้นทางสายไหมที่โปร่งใส มุ่งเน้นการส่งเสริมการกำกับดูแลและการบังคับใช้กฎหมายและมาตรการป้องกันและปราบปรามคอร์รัปชัน การพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศในการต่อต้านการทุจริตเพื่อให้การดำเนินโครงการภายใต้ความร่วมมือสายแถบและเส้นทางเป็นไปอย่างโปร่งใส โดยประธาน ป.ป.ช. ได้กล่าวถ้อยแถลงเกี่ยวกับความก้าวหน้าของประเทศไทยในการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่โปร่งใส โดยได้มีการออกกฎหมายและส่งเสริมให้ภาคธุรกิจมีมาตรการกำกับดูแลกิจการอย่างสุจริต อีกทั้งยังได้จัดทำคู่มือแนวทางการกำหนดมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมสำหรับนิติบุคคล (Guidelines on Appropriate Internal Control Measures for Juristic Persons) ทั้งนี้ ในการประชุมดังกล่าว ผู้แทน ป.ป.ช. ยังได้ให้ความเห็นชอบร่วมกับประเทศที่เข้าร่วมการประชุมในการสนับสนุนข้อริเริ่มปักกิ่งเพื่อเส้นทางสายไหมที่โปร่งใส (Beijing Initiative for the Clean Silk Road) ด้วย

๔.๔.๗ เวทีส่งเสริมความร่วมมือเศรษฐกิจและการค้า เลขาธิการ BOI เข้าร่วมการประชุม โดยที่ประชุมได้หารือเกี่ยวกับการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมที่ก่อสร้างโดยผู้ประกอบการจีนหรือเป็นการร่วมก่อสร้างระหว่างจีนและบริษัทท้องถิ่นที่จีนเข้าไปร่วมลงทุน โดยเน้นการสร้างนิคมอุตสาหกรรมที่มีระบบสาธารณูปโภคและระบบการให้บริการสาธารณะที่เหมาะสม รวมถึงการกำหนดอุตสาหกรรมเป้าหมาย ในโอกาสนี้ เลขาธิการ BOI ได้กล่าวถ้อยแถลงโดยมุ่งเน้นเรื่องนิคมอุตสาหกรรมในประเทศไทย แนวโน้มการลงทุนจากจีนในประเทศไทย นโยบายการส่งเสริมผู้พัฒนานิคมอุตสาหกรรมและสิทธิประโยชน์เพิ่มเติมสำหรับโครงการที่ตั้งในนิคมอุตสาหกรรม รวมถึงตัวอย่างความร่วมมือในการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมระหว่างภาคเอกชนไทย-จีน

๔.๕ การหารือทวิภาคีระหว่างนายกรัฐมนตรีกับผู้นำจีน

๔.๕.๑ เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๒ นายกรัฐมนตรีได้พบหารือทวิภาคีกับผู้นำจีน ได้แก่ นายสี จิ้นผิง ประธานาธิบดี และนายหลี่ เค่อเฉียง นายกรัฐมนตรี โดยทั้งสองฝ่ายได้แลกเปลี่ยนทัศนะเกี่ยวกับพัฒนาการภายในไทยและจีน ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศของไทยที่สอดคล้องกับ BRI การเชื่อมโยงในภูมิภาคที่ไทยสามารถมีบทบาทสำคัญโดยเฉพาะการเชื่อมโยง BRI กับยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิรวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (Ayeyawady-Chao Phraya-Mekong Economic Cooperation Strategy – ACMECS) ASEAN และกรอบความร่วมมือความริเริ่มแห่งอ่าวเบงกอลสำหรับความร่วมมือหลากหลายสาขาทางวิชาการและเศรษฐกิจ (Bay of Bengal Initiative for Multi-Sectoral Technical and Economic Cooperation – BIMSTEC) ทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องกับแนวทางส่งเสริมความร่วมมือเชิงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ไทย-จีนอย่างรอบด้าน สนับสนุนเป้าหมายการเป็นเศรษฐกิจดิจิทัลของไทย ความร่วมมือรถไฟไทย-จีน ความร่วมมือไทย-จีน-ญี่ปุ่นใน EEC

การสนับสนุนให้ไทยมีส่วนร่วมในเขตอ่าวกวางตุ้ง-ฮ่องกง-มาเก๊า (Greater Bay Area – GBA) การส่งเสริมการลงทุนสองฝ่าย โดยนายกรัฐมนตรีได้ขอให้จีนดูแลการลงทุนของธุรกิจไทยในจีน รวมทั้งประเด็นสถานการณ์ในภูมิภาค เช่น สถานการณ์ในแม่น้ำโขง สถานการณ์ในรัฐยะไข่ และคาบสมุทรเกาหลี นอกจากนี้ นายกรัฐมนตรีจีนตอบรับคำเชิญเยือนไทยอย่างเป็นทางการในช่วงการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก ครั้งที่ ๑๔ ในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๒ และประธานาธิบดีจีนรับที่จะเยือนไทยอย่างเป็นทางการในช่วงเวลาที่เหมาะสม

๔.๕.๒ นายกรัฐมนตรีพบหารือกับนายหาน เจิ้ง รองนายกรัฐมนตรีคนที่ ๑ ในช่วงงานเลี้ยงอาหารกลางวันซึ่งรองนายกรัฐมนตรีคนที่ ๑ เป็นเจ้าภาพ ทั้งสองฝ่ายให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงไทยกับ GBA ซึ่งจะช่วยเชื่อมจีนกับอาเซียนและ ACMECS ความร่วมมือเศรษฐกิจไทย-จีน รวมถึงการประยุกต์ใช้ประสบการณ์ของจีนตามแนวทางของไทยเพื่อพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการจัดความยากจน

๔.๕.๓ นายกรัฐมนตรีได้พบหารืออย่างไม่เป็นทางการ (corridor meeting) กับ (๑) นายเหวียน ชวน ฟุก นายกรัฐมนตรีเวียดนามในประเด็นการลดระยะเวลาตรวจสอบคุณภาพรถยนต์นำเข้าจากไทย และ (๒) นายคัลต์มา บัตตุลกา ประธานาธิบดีมองโกเลีย ซึ่งทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องจัดทำแผนงานระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๖) ในความร่วมมือ ๔ สาขา ได้แก่ การค้าการลงทุน การท่องเที่ยว เกษตรกรรม และวิชาการ

๔.๖ ข้อสังเกต

๔.๖.๑ ในภาพรวม จีนประสบความสำเร็จในการใช้การประชุม BRF ครั้งที่ ๒ เป็นโอกาสในการปรับภาพลักษณ์ของ BRI เนื่องจากที่ผ่านมาได้รับการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมาก โดยเฉพาะจากประเทศตะวันตกว่าการดำเนินโครงการของจีนภายใต้ BRI ขาดความโปร่งใส เอื้อประโยชน์ต่อบริษัทของจีน ทำให้ประเทศที่เข้าร่วม BRI ต้องแบกรับหนี้สิน อีกทั้งโครงการดังกล่าวยังก่อให้เกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม เห็นได้จากถ้อยแถลงของผู้นำจีนที่ได้ย้ำว่าการดำเนินการภายใต้ BRI จะส่งเสริมการพัฒนาที่เปิดกว้าง สะอาด และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (open clean and green) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานจะต้องมีคุณภาพสูง (high quality infrastructure) และสนับสนุนวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ ของสหประชาชาติ รวมทั้งการเคารพกฎระเบียบ มาตรฐาน และกฎหมายระหว่างประเทศ ตลอดจนการส่งเสริมระบบพหุภาคี

๔.๖.๒ ไทยได้ใช้โอกาสนี้แสดงวิสัยทัศน์ในฐานะประธานอาเซียนในการส่งเสริมความเชื่อมโยงในทุกมิติเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนในภูมิภาค และได้เน้นย้ำว่า ไทยให้การสนับสนุน BRI เนื่องจากเป็นนโยบายที่สอดคล้องกับนโยบายส่งเสริมการเชื่อมโยงในทุกมิติของไทยที่ได้ดำเนินการมาโดยตลอด เพื่อพัฒนาให้ไทยก้าวข้ามกับดักรายได้ปานกลาง และการพัฒนาที่ยั่งยืนและครอบคลุม โดยไทยได้ผลักดันนโยบายความเชื่อมโยงอย่างเข้มข้นในทุกระดับ ทั้งระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับโลก ผ่านโครงการ/ ระเบียบเศรษฐกิจและกรอบความร่วมมือที่ไทยเป็นสมาชิก รวมถึงแผนแม่บทความเชื่อมโยงต่าง ๆ ที่ไทยมีบทบาทในการริเริ่มทั้งในกรอบ ACMECS ASEAN BIMSTEC และสมาคมแห่งมหาสมุทรอินเดีย (India Ocean Rim Association – IORA) ซึ่งเป็นความร่วมมือที่สามารถนำไปเชื่อมโยงกับ BRI ของจีนได้

นอกจากนี้ ยังเป็นโอกาสอันดีที่ไทยได้ประชาสัมพันธ์นโยบายประเทศไทย ๔.๐ และโอกาสการลงทุนในโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ (๑) โครงการรถไฟเชื่อมจีน-สปป. ลาว-ไทย-กัมพูชา ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมได้ลงนามบันทึกความร่วมมือระหว่างไทย-สปป. ลาว-จีน ว่าด้วยการเชื่อมต่อเส้นทางรถไฟระหว่างหนองคาย-เวียงจันทน์ และ (๒) ความร่วมมือสามฝ่าย (ไทย-จีน-ญี่ปุ่น) ในโครงการรถไฟความเร็วสูงเชื่อม ๓ สนามบิน ใน EEC ซึ่งคาดว่าจะลงนามสัญญาระหว่างภาคเอกชนได้ภายในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๒ และเปิดให้บริการได้ภายในปี ๒๕๖๖ โดยไทยได้เชิญชวนให้ประเทศต่าง ๆ ใช้โครงการดังกล่าวเป็นแบบอย่างในการดำเนินโครงการ BRI อื่น ๆ ด้วย

๔.๖.๓ จากข้อมูลของทางการเงิน ปัจจุบันมี ๑๒๕ ประเทศและองค์กรระหว่างประเทศ ๒๙ แห่ง เข้าร่วม BRI ทั้งนี้ ระหว่างปี ค.ศ. ๒๐๑๓ - ๒๐๑๘ การค้าสินค้าระหว่างจีนกับประเทศ BRI มีมูลค่ารวมกว่า ๖ ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ การลงทุนของจีนในประเทศ BRI มีมูลค่ารวมกว่า ๗๐ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ และมีการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ/ นิคมอุตสาหกรรม ๘๒ แห่งใน ๒๔ ประเทศ มูลค่าการลงทุนรวม ๒๘ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งสร้างงานประมาณ ๒๔๕,๐๐๐ ตำแหน่ง นอกจากนี้ ในปี ค.ศ. ๒๐๑๘ นักท่องเที่ยวจีนที่ไปท่องเที่ยวในประเทศ BRI มีจำนวน ๑๕๐ ล้านคน ขณะที่นักท่องเที่ยวจากประเทศ BRI ไปจีนมีจำนวน ๓๐.๕๔ ล้านคน โดยคาดการณ์ว่าภายในปี ค.ศ. ๒๐๒๐ จะมีเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากกว่า ๘๕ ล้านคน และสร้างรายได้กว่า ๑๑๐ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งใด ๆ

๖. ผลกระทบ

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/ อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๙. ข้อกฎหมายและมติของคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๒ เห็นชอบในหลักการต่อร่างแถลงการณ์ร่วมการประชุมผู้นำโต๊ะกลมของการประชุมเวทีซีอาร์ไอเริ่มสายแถบและเส้นทาง ครั้งที่ ๒ ตามที่กระทรวงการต่างประเทศเสนอ ทั้งนี้ หากมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนร่างแถลงการณ์ร่วมฯ ในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญและไม่ขัดกับหลักการที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบไว้ ให้กระทรวงการต่างประเทศดำเนินการได้โดยให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบภายหลัง พร้อมชี้แจงเหตุผลและประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับจากการปรับเปลี่ยนดังกล่าว

๑๐. ข้อเสนอส่วนราชการ

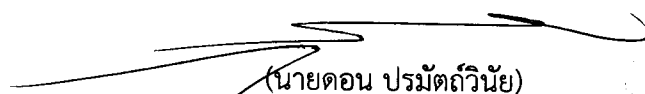
กระทรวงการต่างประเทศขอเรียนเสนอคณะรัฐมนตรี ดังนี้

๑๐.๑ รับทราบผลการประชุมเวทีซีอาร์ไอเริ่มสายแถบและเส้นทาง ครั้งที่ ๒ และกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

๑๐.๒ มอบหมายหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวเนื่องตามนัยตารางติดตามผลการประชุมเวทีซีอาร์ไอเริ่มสายแถบและเส้นทาง ครั้งที่ ๒ และกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายดอน ปรมัตถ์วินัย)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

กองส่งเสริมเศรษฐกิจสัมพันธ์และความร่วมมือ

โทร. ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๔๑๕๗

โทรสาร ๐ ๒๖๔๓ ๕๒๔๐

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ pattarinl@mfa.go.th